herpy

SLANGER

Desert Kingsnake

Lampropeltis splendida

Lampropeltis splendida er en middelstor til stor kongeslange fra ørkenegnene i det sydvestlige USA og det nordlige Mexico, sort eller mørkebrun med gule tværbånd, der er brudt op i små pletter. Den bliver 90-115 cm, æder gnavere, øgler og andre slanger og er robust og nem at passe. Den passes enkeltvis i et gulvterrarie med varmeplads og moderat luftfugtighed og kan blive over 20 år.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Lampropeltis getula splendida; Ophibolus splendidus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**90-115 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**15-25 år**
Aktiv	**Dag og skumring**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Ørken og halvørken**
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**21-26 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**5-12 æg**
Inkubation	**60-70 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Invasiv art: *Lampropeltis splendida* står som del af *Lampropeltis getula* i bred forstand på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning (gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141, udvidet med (EU) 2022/1203). Efter art. 7 i forordning (EU) nr. 1143/2014 er det forbudt at indføre, holde, avle, transportere, sælge, bruge, bytte, lade formere sig og udsætte arten. Art. 31: kæledyr, der blev holdt før optagelsen i 2022, må beholdes til de dør, i lukket opbevaring, hvor formering og flugt er udelukket. Spørg SGAV om de danske regler. Ikke CITES eller EU-bilag A-D.

Om arten

Lampropeltis splendida er en kraftigt bygget, helt glat og blank slange. Grundfarven er sort eller mørkebrun, og gule pletter på siderne og langs ryggen danner rester af tværbånd, så ryggen får en række mørke sadler, 42-97 i alt. Hovedet er oftest mørkt, og de gule pletter kan give et indtryk af en krave. Ungerne er tydeligt tegnede med gule tværlinjer, som med alderen bliver brudt op af flere og flere gule pletter. Mønsteret adskiller arten fra *Lampropeltis holbrooki*, der er sort med en lille plet på næsten hver skæl, og fra *Lampropeltis getula*, der har smalle, lyse tværbånd.

Voksne dyr er normalt 90-115 cm, og de største når omkring 150 cm. Arten blev tidligere regnet som en underart af *L. getula*, men er siden 2009 en selvstændig art. I hobbyen bruges navnet derfor ikke altid ens, så det er værd at kontrollere, hvilken art et dyr faktisk er, før man køber det. Hvor arten møder *Lampropeltis californiae* i det sydøstlige Arizona og sydvestlige New Mexico, kan de to krydse sig.

Dyret er hårdført og tåler fangenskab godt. Ved fare ryster det med halen, afgiver ildelugtende sekret og afføring og slår af og til ud, og nogle dyr spiller døde ved at vende sig om på ryggen. Det er normalt roligt og vænner sig til håndtering. Arten æder andre slanger, også klapperslanger, som den er modstandsdygtig over for gift fra, og det præger holdformen: dyrene skal holdes hver for sig. Der findes farve- og tegningsvarianter (morfer) i fangenskab. Vejledningen handler om arten selv, ikke om genetik.

Udbredelse og levested

Lampropeltis splendida lever i Chihuahua-ørkenen og tilgrænsende områder, fra det centrale Texas gennem det sydlige New Mexico til det sydøstlige Arizona. Mod syd rækker udbredelsen ind i det nordlige og centrale Mexico og dækker bl.a. Chihuahua, Coahuila, Nuevo León, Tamaulipas, Durango, Zacatecas og San Luis Potosí. Der findes enkelte isolerede fund i det nordlige New Mexico og det sydlige Colorado. Typelokaliteten er angivet som Sonora i Mexico uden nærmere sted.

Mod vest afgrænses arten af en naturlig barriere ved Cochise-området i det sydøstlige Arizona, hvor den kan krydse sig med *L. californiae*. Mod øst går den over i *L. holbrooki* i en bred overgangszone gennem Texas.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Mexico.

LEVESTED

L. splendida findes i næsten alle landlevesteder i sit område: ørken, buskland, græsland og klippeterræn. Trods navnet er den oftest at finde i de fugtigere dele, især ved vandingssteder og langs vandløb. Den ligger ofte skjult under sten, brædder og i gnavergange.

Døgnrytmen varierer med årstiden: om foråret og efteråret er den ofte aktiv om dagen, og i den hedeste del af sommeren flytter aktiviteten til skumringen og natten. I den kolde årstid går den i vinterhvile. Føden består af gnavere, øgler, fugle, krybdyræg og andre slanger, herunder unge klapperslanger. Byttet dræbes ved omsnoning, og æg findes med lugtesansen under jorden.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt artsspecifik viden om pasningen af *Lampropeltis splendida*. Tallene her er lånt fra kongeslanger i almindelighed, især *Lampropeltis californiae* og *Lampropeltis getula*, som har samme krav.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 120 × 60 × 60 cm (længde × bredde × højde). Større er bedre, for arten er aktiv og udforsker hele terrariet, og dyr over 110 cm trives bedst i 150 × 60 × 60 cm. Unger bor i et mindre terrarie eller en ventileret kasse til at begynde med og flyttes, når de ikke længere kan strække sig ud og bevæge sig langs kanten.

Låget skal kunne låses. Slangen finder enhver svaghed, og et frontåbnende terrarie med lås eller et låg med klemmer er det sikre valg. Brug ikke tape.

Bunden skal være en blanding af legesand og muldjord eller kokosfibre, der holder sig tør til let fugtig, i et lag på omkring 8-10 cm, så dyret kan grave. Fyr og ceder bør undgås på grund af de aromatiske olier. Fodr eventuelt i en separat kasse, så dyret ikke sluger bund.

Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kolde ende, så små, at slangen ligger tæt i dem. Grene, kork og sten giver motion. Fjern afføring dagligt, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Dyret regulerer sin temperatur ved at flytte mellem varme og kolde steder, så terrariet skal have en tydelig gradient. Overfladen under varmelampen skal være 29-32 °C, målt med et infrarødt termometer, og den kolde ende 21-26 °C. Brug en halogenpære over en lys, flad sten som solplads, og et skjul ved varmen. Ligger dyret på varmepladsen i lange perioder, har

det brug for mere varme. Bruger det den aldrig, har det brug for mindre.

Slå varmen fra om natten. Temperaturen følger rummet og må gerne falde til 18-22 °C, men ikke under 18 °C.

Brug aldrig varmesten. Varmen er for koncentreret og giver forbrændinger. Varmemåtter kan bruges som supplement, men kun med termostat. Placér terrariet væk fra vinduer, hvor solen kan overophede det.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 40-60 %, målt med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Den er højere i den kolde ende og om natten og lavere i den varme ende, og det er normalt. Vedvarende klam luft giver luftvejsinfektion. Læg fugtigt sphagnum i skjulet i den kolde ende, så dyret kan skifte hud, og forstøv kun let.

Stil altid en skål med friskt vand frem, stor nok til, at dyret kan lægge sig i den. Bliver luften klam, skal skålen være mindre eller fjernes nogle dage om ugen. Skrub skålen hver uge med et dyredesinfektionsmiddel.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er aktiv om dagen og soler sig i naturen. Den kan klare sig uden UVB, men UVB anbefales for den bedste velfærd. Det passer til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % UVB, der dækker omkring halvdelen af terrariets længde og sidder over den varme side. Målet er et UV-indeks på 2-3 ved solpladsen. Over net er afstanden mellem rør og dyr på solpladsen 25-30 cm, uden net 35-45 cm. Kontrollér med en UV-måler. Rørene skiftes hver 12. måned.

Suppler med en kraftig LED-pære på 6.500 K, der dækker det meste af terrariets længde. Lyset er tændt omkring 12 timer, og dagslængden tilpasses årstiden. Der må ikke være lys om natten.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

L. splendida er kødæder og skal have hele byttedyr. Mus er standardfoder, og når dyret vokser, bruges unge rotter. Variation er vigtig: vagtler, vagtelæg, kyllinger og små slanger kan bruges, og en varieret kost gør dyret sundere og mindre kræsent. Fodr optøede, frosne byttedyr. Det er sikrere, for levende gnavere kan bide og skade slangen. Brug bløde fodertænger.

Byttedyrets tykkelse må højst være 1,5 gange slangens bredeste sted, eller omkring 10 % af dens vægt. Fodringshyppighed: - Nyudklækkede: hver 5.-7. dag. - Unge: hver 7.-10. dag. - Voksne: hver 10.-14. dag.

Bliver dyret for fedt, skal fodringen være sjældnere eller byttedyrene mindre. Håndtér ikke dyret, før bulen efter måltidet er væk. En let støvning af byttet med kalk og multivitamin en gang imellem forebygger mangler. Giv ikke frugt og grønt: slangen kan ikke fordøje plantemateriale.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

L. splendida er robust og tolerant. Giv et nyt dyr omkring 2 uger i fred, og start først håndtering, når det æder regelmæssigt. Begynd med korte omgange på højst 5 minutter, og løft dyret nedefra, med støtte under kroppen. Et nervøst dyr ruller sig sammen, hvæser, ryster med halen og afgiver ildelugtende sekret og afføring. Det er et naturligt forsvar, som aftager med tiden. Bid er ufarlige. Håndtér ikke dyret, når øjnene er blålige og mælkede op til hudskiftet, eller lige efter fodring. Vask hænder før og efter, for krybdyr kan bære salmonella.

Hold dyrene hver for sig. Arten æder andre slanger, også artsfæller, og unge dyr kan æde hinanden. Ved parring sættes hannen ind til hunnen under opsyn, og dyrene skilles igen bagefter.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten, og vægt og huld betyder mere end alderen. Hannerne har en længere og bredere halerod med plads til hemipenerne. Kønnet bestemmes sikrest med en sonde, som kun en erfaren person bør bruge. Dyrene skal være fuldvoksne og i godt huld, før de sættes i avl.

PARRING

Parringen følger vinterhvilen og finder sted fra marts til juni. Temperatur og længde for vinterhvilen i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Dyrene skal være fri for parasitter og i godt huld, før de nedkøles, og fodres ikke de sidste par uger før hvilen, så tarmen er tom. Vand skal altid være tilgængeligt. Efter hvilen varmes dyrene gradvist op og fodres godt, før de sættes sammen.

Sæt altid hannen ind til hunnen, ikke omvendt, og gentag introduktionen med et par dages mellemrum. Hannerne kæmper om hunnerne, så hold ikke to hanner sammen. Fodr kun, når dyrene er adskilt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Lampropeltis splendida lægger æggene sidst i juni eller i juli, og kuldet er på 5-12 æg med klæbrig overflade. I naturen graver hunnen dem op til 30 cm ned, så de ikke tørrer ud. Giv hunnen en æglægningskasse med fugtig vermiculit eller sphagnum på den varme side. Hunnen passer ikke æggene. Hun er udmattet efter æglægningen og skal have rigeligt med føde for at genopbygge kræfterne.

INKUBATION

Tag æggene forsigtigt ud, og vend dem ikke. Hænger de sammen, skal de ikke skilles med magt. Læg dem på fugtig vermiculit i en lukket beholder med et par små lufthuller i låget, og begrav dem ikke. Vermiculiten skal være fugtig, men ikke så våd, at der kan vrides vand ud. Rugetemperaturen er ikke dokumenteret for arten og er lånt fra *Lampropeltis californiae*: 26-29 °C, gerne omkring 29 °C om dagen og 26 °C om natten. Æggene klækker efter 60-70 dage. Tjek æggene en gang om ugen for skimmel og sammenfald, og fjern dårlige æg. Ungerne er 20-25 cm og bliver i ægget en dag eller to, mens de optager blommesækken. Hjælp ikke med udklækningen.

OPDRÆT AF UNGER

Hver unge sættes for sig i et lille terrarie eller en ventileret kasse med skjul, vand og en varmekilde. Unger æder hinanden og må aldrig holdes sammen. De bliver i reden omkring en uge, til første hudskifte, og først derefter tilbydes en nyfødt mus hver uge; optøede, frosne dyr er sikrest. Dyr, der ikke vil æde, kan hjælpes ved at duftsætte musen med en øgle. Vokser de, øges byttets størrelse og hyppigheden gradvist. Nægter en unge at æde, så tjek temperaturerne, og prøv igen efter en uge.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: giv et fugtigt skjul, når øjnene bliver blålige.
- Forbrændinger fra varmesten og uafskærmede varmepærer.
- Forstoppelse ved for lav temperatur, for lidt vand eller indtag af bundmateriale.
- Mider og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Luftvejsinfektion ved for kold eller fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.
- Bid fra levende byttedyr. Brug optøede dyr.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop og æder regelmæssigt. Vej dyret hver uge, for et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig, trækker vejret med åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.